

zanikl a žalovaný škodnou událost odčinil. Chtěl-li žalobce zavázati žalovaného i pro případ nové zákonné úpravy starobního důchodu, muselo by se tak státi výslovnou úmluvou. Taková úmluva však nebyla tvrzena, tím méně prokázána. Ani žalovaný nemohl by se domáhati snížení jednou již vyrovnaného závazku, kdyby zase naopak pozdějším zákonem starobní důchod byl zmenšen.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Soudy nižších stolic rozcházejí se v nazírání na ujednání stran z roku 1930. Soud první stolice klade důraz na to, že mezi stranami ujednáno bylo tehdy n a r o v n á n í o nároku na náhradu škody způsobené žalobci nesprávným přihlášením služného pensijnímu ústavu. Z té okolnosti, že se strany dohodly o vyrovnání nároku žalobce podle tehdejšího doslovu zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n., usuzuje soud první stolice, že nemohly předvídati pozdější vývoj zákonodárství a nemohly vyrovnati i nároky další, pokud mají základ právě v pozdějším zákoně ze dne 14. července 1931 čís. 125 sb. z. a n. Soud odvolací projevuje naproti tomu názor, že vůbec nešlo o narovnání — ač v dalším hovoří, že se strany dohodly o způsobu, jak žalovaný splní svůj závazek k náhradě škody — a zdůrazňuje, že žalovaný škodnou událost odčinil tím, že škodu skutečně nahradil, že ji tedy zaplatil a že tím podle § 1412 obč. zák. zanikl nárok žalobce. Názor odvolacího soudu jest právně mylný. Odvolací soud nezměnil zjištění soudu I. stolice na základě seznání svědka Dr. P-a. Oba soudy hovoří o náhradě »úplné«, po případě »veškeré«, ale obmezují ji shodně potud, že šlo o škodu zjištěnou podle tehdy platných zákonných předpisů. Podle tohoto zjištění jest vycházeti ze základu ujednání, jímž byla smírná dohoda stran, jak o povinnosti žalovaného k náhradě škody, tak o výši a o způsobu náhrady. Podle toho, jak průběh jednání vyličil Dr. P. a jak jej zjistil pracovní soud, šlo v souzeném případě o narovnání ve smyslu § 1380 obč. zák. a jest použití pro posouzení ujednání téhož zákonného ustanovení jakož i následujících, zejména § 1389 obč. zák., že nelze pokládati za vyrovnané nároky, na něž strany nemohly mysliti. Po účinnosti zákona čís. 125/1931 sb. z. a n. ukázala se teprve další škoda a žalobce může požadovati její náhradu. Výše této škody nebyla již dovoláním napadena, bylo proto již z toho důvodu dovolání vyhověno.

Čís. 13979.

Vyrovnací řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Podle § 55 vyr. ř. stačí, převzala-li i jiná třetí osoba záruku za plné uspokojení pohledávky věřitele, leč že by šlo o pouhé dotvrzení závazku již dříve založeného. Tím nabyl věřitel zvláštní výhody před ostatními věřiteli, ovšem jen, byl-li v y r o v n a c í m věřitelem, nikoliv byl-li vyúčovatelem.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1934, Rv I 2161/34.)

Žalobce byl ve služebním poměru u společenstva C., z čehož mu vzešly proti společenstvu nároky, za něž se žalovaný dne 1. prosince 1932 zaručil. Dne 29. září 1932 bylo o jmění společenstva C. zahájeno vyrovnací řízení a napotom byl na jeho jmění vyhlášen konkurs. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení zaručené pohledávky. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů v o d e c h: Pokud odvolání vytýká vadnost řízení, ježto se prvý soud nezabýval námitkou neplatnosti závazku žalovaného podle § 55 konk. ř. vzhledem k tomu, že na nákupní a prodejní družstvo C., společenstvo s r. o., jehož jménem smlouva se žalobcem byla uzavřena, byl vyhlášen konkurs, není tato výtka opodstatněna, poněvadž prvý soud v rozsudku správně uvádí, že žalobce uplatňuje touto žalobou jen proti žalovanému nárok ze zaručení, tedy z osobního závazku žalovaného, při čemž otázka zkrácení ostatních věřitelů společenstva C. vůbec nepřichází v úvahu, a toto stanovisko soudu prvního jest úplně správné a nepotřeboval se věcí ve vytýkaném směru zabývatí.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Podle § 55 vyr. ř. jest neplatná úmluva dlužníka n e b o j i n ý c h o s o b s některým věřitelem, kterou se mu z podnětu vyrovnacího řízení nebo třeba jen z nějaké vzdálené souvislosti s ním poskytují zvláštní výhody proti ostatním věřitelům stejného druhu. Podle zjištění nižších soudů bylo o jmění společenstva S. dne 29. září 1932 zahájeno vyrovnací řízení a sporná dohoda, již žalovaný převzal záruku za úplné zaplacení žalobcových nároků, stala se dne 1. prosince 1932. Nižší soudy nezjistily, zda bylo v tento den vyrovnací řízení již pravoplatně potvrzeno čili nic, ačkoli tato okolnost má význam pro posouzení věci, zejména otázky, nebyl-li tu vztah k vyrovnacímu řízení. Odvolací soud má mylně za to, že o zvláštní výhodě podle § 55 vyr. ř. tu nemůže býti řeči, ježto žalobce uplatňuje nárok jen proti žalovanému, a to ze zaručení, tedy z osobního závazku žalovaného, při čemž prý otázka zkrácení ostatních věřitelů společenstva C. vůbec nepřipadá v úvahu. Leč podle doslovu odst. (1) § 55 vyr. ř. netřeba, by dohoda, o kterouž jde, byla uzavřena s dlužníkem žalobcovým, nýbrž stačí, převzala-li jiná třetí osoba (v souzené věci žalovaný) záruku za plné uspokojení žalobcovy pohledávky, ač k tomu nebyl povinen, leč by šlo o pouhé dotvrzení závazku již dříve založeného. Tím nabyl žalobce zřejmě zvláštní výhody před ostatními věřiteli (sb. n. s. 6864), ovšem jen za předpokladu, byl-li vyrovnacím věřitelem a nikoli vylučovatelem (§ 54 vyr. ř.), a byl-li tedy dotčen vyrovnáním. Nižší soudy nezabývaly se otázkou, za jakých podmínek složil žalobce dlužníku — společenstvu C. — kauci 10.000 Kč. Šlo-li o pravidelnou zástavu, t. j. mělo-li společenstvo C. žalobci po skončení služebního poměru vrátiti kauci, po případě po odečtení vlast-

ních nároků, jež měly býti kaucí kryty, příslušel by žalobci nárok na vyloučení příslušné jistoty (§ 13 vyr. ř.) a rukojemstvím žalovaného nedostalo by se žalobci žádné výhody proti jiným věřitelům (§ 55 vyr. ř.). Vložil-li však žalobce částku 10.000 Kč do podniku společenstva C., takže mohlo dotčenou částkou volně disponovati, nešlo o pouhou jistotu, nýbrž o zápůjčku družstvu za současného zmocnění, by si družstvo z této příčiny odpočetlo případné nároky proti žalobci ze služebního poměru mu vzniklé a jen zbytek vrátilo žalobci, jakmile dojde ke skončení vzájemného poměru. Je-li tomu tak, neměl by žalobce nárok na vyloučení, nýbrž byl pouhým vyrovnacím věřitelem, majícím jen nárok na kvotu, takže by mu zárukou za plné placení byla objektivně poskytnuta zvláštní výhoda proti jiným věřitelům. Při tom nesejde na tom, které byly subjektivní okolnosti a pohnutky k poskytnutí výhody, ani na tom, že výhoda nebyla poskytnuta vyrovnacím dlužníkem, nýbrž třetí osobou a, zda dlužník o tom věděl čili nic. Úmluva odporující § 55 vyr. ř. zůstává nicotnou a k této nicotnosti jest přihlédnouti z úřadu (sb. n. s. 4805, 6864) a za tím účelem skutkový stav vyšetřiti. Tím více bylo třeba, když v souzené věci byla tato námitka vznesena.

Čís. 13980.

Jest důvodem k vyloučení člena výrobního a hospodářského společenstva (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), přijal-li funkci ve správě konkurenčního společenstva.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1934, Rv II 848/32.)

Žalobci byli usnesením správní rady žalovaného společenstva vyloučení z členství u žalovaného družstva a byly jim vypovězeny závodní podíly. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaném družstvu, by bylo zjištěno, že usnesení správní rady žalovaného družstva, jímž byli žalobci vyloučení z členství u žalovaného družstva a byly jim vypovězeny závodní podíly, není po právu, jest neplatné a bezúčinné proti žalobcům a že proto členství žalobců u žalovaného družstva dále po právu trvá, což jest žalované družstvo povinno uznati. Žalované družstvo namítlo, že vyloučení žalobců z družstva bylo oprávněné, ježto žalobci jsou ve správě konkurenčního podniku, jenž vede boj proti žalovanému družstvu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolací soud nemůže se ztotožniti s právním názorem odvolacího soudu, že by účast žalobců ve správě konkurenčního družstva byla nezávadná proto, že ani družstevní zákon ze dne 9. dubna 1873 čís. 70